

Minden ember előtt

Időpont: 1952. január 27.

Helyszín: Budapest – Fasori templom, (a rádiónál nem került adásba).

Alapige: Róm 12,17-21

Senkinek gonoszért gonosszal ne fizessetek. A tisztességre gondotok legyen minden ember előtt. Ha lehetséges, amennyire rajtatok áll, minden emberrel békességesen éljete. Magatokért bosszút ne álljatok szerelmeseim, hanem adjatok helyet ama haragnak; mert meg van írva: Enyém a bosszúállás, én megfizetek, ezt mondja az Úr. Azért, ha éhezik a te ellenséged, adj ennie; ha szomjuhozik, adj innia; mert ha ezt műveled, eleven szentet gyűjtesz az ő fejére. Ne győzöttessél meg a gonosztól, hanem a gonoszt jóval győzd meg.

Keresztyén gyülekezet! Testvéreim az Úrban!

Ne utasítsd el magadtól ezt az ígét azzal, hogy ez erkölcsstan, az istentiszteletnek pedig nem az a feladata, hogy az emberi erkölcstről beszéljen, hanem az, hogy Isten titkait és a hit kérdéseit tárja a gyülekezet elé. Ne felejtse el, hogy ezt az ígét Pál apostol írta, aki a szent írók között leginkább volt teológus, s ez az ige a Pál iratai közül abból a levélből való, mely leginkább tele van teológiával. Azt se felejtse el, hogy a Római levél 12. fejezete, amelyből a mai szentlecke való, az egyház szemében olyan fontos, hogy a vízkereszt utáni három egymás után következő vasárnapon a válogatott szentleckék között folyamatosan ebből van kijelölve az egész fejezetet felölelő módon a vasárnapi levélbeli szentlecke. Ezek a tények önmagukban is eléggé igazolják, hogy hit és erkölcs elválaszthatatlanul összetartoznak, mint a gyümölcsfa gyökere és termése. Haszontalan, kívágni való fa az, amelynek nincs gyümölcse, s ráaggatott fonnyadó gyümölcs az, amelynek nincs szerves összeköttetése a gyökérrel. A szívben elrejtett hit az ember erkölcsében lesz nyilvánvalóvá. Ahol ez nem következik be, ott halott, tehát oszlásra ítélt a leghangosabb hit is.

A felolvasott igében újra meg újra előkerül ez: „minden ember előtt”. A 17. versben: „*a tisztességre gondotok legyen minden ember előtt*”. A 18. versben: „*minden emberrel békességben éljete.*” Amikor a szentlecke végén az ellenség szeretetéről beszél az apostol, abban, ha nem is szó szerint, de tartalmilag benne van ez a követelés: minden embert szeressetek!

A hit gyümölcseiként jelentkező keresztyén magatartás tehát minden ember elé való. Nem melegházi növény, melyben a tulajdonos gyönyörködik, vagy amely csak kiváltságosoknak lehet osztályrésze. Nem csupán az egyházon belül élő emberek felé követeli tőlünk Isten, hanem az egész világ felé. A minden emberben ugyanis benne van az egész világ. A hit tehát erre a világra való. Odaát nincs szükség hitre. Ott a hit megszűnik. Látássá válik. A hitre itt van szükség ebben a világban és e világ számára érzékelhető módon.

„*Minden ember előtt*” - ez azt is jelenti, hogy az igazi hit nem képmutató. Nincs más orcája a szentek közösségében és megint más a kívülálló világban. Nincs kettéosztott élete, melyből az egyiket a templomban, csendes óráiban, bibliaórákon és konferenciákon éli, a másikat pedig a hétköznapi szürkeségében. Magatartását nem teszi környezetének függvényévé, hanem engedelmeskedik Isten parancsának, függetlenül attól, hogy magatartását megérdemli-e a környező világ, vagy pedig nem.

Ebben az elvi keretben a keresztyén hit három gyümölcsét tárja konkrétan elénk az apostol. Ez a három: a tisztesség, a békesség és a szeretet.

„A tisztességre gondotok legyen minden ember előtt!”

A tisztesség általában az emberek rólunk alkotott jó véleménye. A keresztyén ember általában független az emberek véleményétől, ennek azonban csak az üdv kérdésében szabad jelentkeznie. Minden más kérdésben, mely e világra vonatkozik, döntő módon kell, hogy befolyásoljon bennünket az, hogy magatartásunk mit vált ki a másik emberből. Sajnos, általában inkább az ellenkező eset a gyakoribb. Az üdvösség kérdésében óvatosan vigyázunk magatartásunk akusztikájára, e világ kérdéseiben azonban önös érdekeink sokszor tolják gátlás nélkül félre a mások érzékenységét.

A keresztyén tisztesség azonban ennél több: erkölcsi normák által megkötött magatartás. Ebből következik, hogy az igazi tisztesség mindig hűség, a hűség pedig mindig megbízhatóság. Az ige szerint gondunk kell, hogy legyen arra, hogy minden ember ilyennek ismerjen meg bennünket. A más tisztességtelen volta tehát nem mentség a mi számunkra. Kérdezd meg magadtól, hogy mások hűtlensége nem hűti-e le a te lelkesedésedet is. Más embernek a munkához való helytelen viszonyulása nem lazítja-e a te munkafegyelmet is. *„A tisztességre gondotok legyen minden ember előtt.”*

A másik, amit lelkünkre köt az ige: a békesség. *„Minden emberrel békességben éljetek.”* Lehetséges ez? – kérdezi az ember. Hiszen a békesség nem olyan, mint a tisztesség. Tisztességes egymagában is lehet az ember, a békességhez azonban kettő kell. Ezért mondja Pál is: *„Ha lehetséges, amennyire rajtatok áll...”* Félremagyarázza azonban az írást az, aki ebből a közzétételből a békétlenségre való feljogosítást akarja kiolvasni. Pál nem azért írta ezt, hogy azt vesse olvasóinak szívébe, hogy a békének vannak olyan korlátai, amelyeknek eltávolítása nincs hatalmunkban, hanem éppen azért, hogy a békéért kitartóbb harcra buzdítsa olvasóit. Mindenki, aki igaz lelkiismerettel méri le ezt az ígét, rájön arra, hogy a békéért sose lehet eleget tenni. Pál szerint vannak ugyan a békére törekvésnek korlátai, és ez az ige látása szerint az Isten dicsősége és a felebarát üdvössége, de bizonyos, hogy ha mindenki minden lehetőt elkövetne, ami rajta áll, akkor meg lehetne őrizni az emberek között a békességet.

Szeressetek minden embert! Ez az ige harmadik parancsa. A minden emberben nemcsak általánosságban van benne az emberiség, hanem személy szerint is benne vannak azok, akik nem szeretnek engem, akik gyűlölnek, akiket nehéz szeretnem.

Egy magyar költő írta nemrégiben:

Valamit kérnek tőled.

Megtenni nem kötelesség.

Mást mond a jog,

mást súg az ész.

Valami mégis azt kívánja: Nézd,

tedd meg, ha teheted!

Mindig arra a harmadikra hallgass,

mert az a szeretet.

Valakin segíthetnél.
Joga nincs hozzá. Nem érdemli meg.
Tán összetörte a szíved.
Az ész is azt súgja: Minek?
de Krisztus nyomorog benne.
És a szelíd hang halkán újra kérlel:
Tedd meg ha teheted!
Mindig arra a harmadikra hallgass,
mert az a szeretet.

Ó, ha a harmadik
egyszer első lehetne,
és diktálhatna, vonhatna, vihetne!
Lehet, elégnél hamar. Valóban esztelenség volna.
De a szíved békességről dalolna,
s míg elveszítenéd,
bizony megtalálnád az életet!
Bízd rá magad arra a harmadikra!
Mert az a szeretet.

Akinek Isten Krisztusban megbocsátotta vétkét, annak mindez nem lehetetlen. Lehet, hogy ez a világ azt mondja ránk: élhetetlen, gyáva, gyámoltalan, naiv, szentimentális, - az Úr azt mondja: jól vagyok, hű szolgám. És nekünk ez a fontos.

Ámen.

Imádkozzunk!

Hálát adunk néked, szerető mennyi Atyánk, a békesség evangéliumáért. Köszönjük, hogy ez minden embernek megjelent, mint a te üdvözítő kegyelmed. Bocsáss meg nekünk, hogy olyan kevésbé látszik ez meg tieidben, mirajtunk is. Kérünk téged, tégy minket tisztességesebbé, békességesebbé és szeretettel teljesebbé ebben a világban.

Könyörgünk néked anyaszentegyházunkért. Szentlelked formálja benne ilyenné a te népedet.

Könyörgünk hazánkért, népünk előjáróiért. Támogasd őket bölcsességeddel, s váltsd valóra rajtuk keresztül is országépítő akaratodat.

Könyörgünk néked a világ békességéért. Magasztalunk téged azért, hogy ami rajtad állt, azért mindent megtettél szent Fiad, a mi Urunk Jézus Krisztus kereszthalála által.

Ámen.